

La Cambrà de Barcelona considera que les mesures econòmiques aprovades estan sent poc eficaces per les dificultats d'implementació

- Els principals motius que expliquen les dificultats d'implementació de certes mesures són l'existència de determinats colls d'ampolla administratius pel gran volum de sol·licituds, així com l'elevada complexitat burocràtica i de requeriments necessaris per fer efectives les mesures.
- S'haurien de dedicar més esforços i recursos per part de les administracions per tal de facilitar que les empreses i els autònoms es puguin beneficiar de les mesures aprovades. A més instem a l'Estat i la Generalitat a publicar periòdicament tota la informació disponible en relació amb l'efectivitat de les mesures i la seva evolució.

Barcelona, 28 d'abril de 2020.- La Cambrà de Barcelona fa pública una taula que sintetitza el seguiment de les principals mesures econòmiques aprovades per l'Estat i Generalitat. Si bé l'aprovació de polítiques econòmiques contundents per pal·liar els efectes de la crisi sanitària són fonamentals per evitar la pèrdua permanent de llocs de treball i el tancament definitiu d'empreses, la implementació eficaç i ràpida d'aquestes mesures és també imprescindible per assolir aquest objectiu. Per aquest motiu, **el propòsit d'aquesta nota és fer balanç del grau d'implementació de les principals mesures públiques anunciades**. L'eficàcia de les polítiques públiques en un context com l'actual és crucial per tal de mantenir viu el teixit empresarial i contribuir a una ràpida recuperació econòmica un cop hagi finalitzat l'estat d'alarma.

Seguiment de les principals mesures anunciades

S'han posat en marxa diverses mesures que tenen per objectiu compensar temporalment la pèrdua d'ingressos de les famílies i les empreses més vulnerables, l'ajornament d'impostos i pagaments, i la concessió de crèdits amb avals públics. Les mesures més destacades que afecten a empreses, treballadors i autònoms són:

- **Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO)**

L'aprovació de mesures amb l'objectiu de flexibilitzar els criteris per poder sol·licitar un ERTO de força major, així com la pròpia naturalesa temporal de la crisi sanitària, ha propiciat **una allau de sol·licituds d'ERTO** (al voltant d'unes 450.000¹ a Espanya i 93.541 a Catalunya²). **Aquesta situació ha generat un coll d'ampolla administratiu**, atès que el nombre de noves sol·licituds durant les últimes setmanes supera amb escreix el volum d'expedients que les autoritats competents han pogut resoldre. Malgrat que l'administració central i les comunitats autònomes han fet un esforç per incrementar les seves plantilles i agilitzar els tràmits administratius, això no ha estat suficient. Aquest endarreriment suposa dos problemes principals. En primer lloc, **les empreses que presenten un ERTO han de cessar l'activitat sense saber si finalment hauran de pagar les nòmines i les cotitzacions dels seus treballadors**. En segon lloc, això provoca que **els treballadors pateixin un endarreriment en el cobrament dels seus ingressos, atès que no perceben els salaris per part de l'empresa ni tampoc de l'Estat en forma de prestació**. Aquest

¹ No existeixen dades oficials. Nombre de sol·licituds a 14 d'abril de 2020. <https://elpais.com/economia/2020-04-13/la-avalancha-de-erte-atasca-las-oficinas-de-empleo.html>

² Dades oficials a 23 d'abril de l'Observatori del Treball i el Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

fet suposa un **problema de liquiditat important per als col·lectius més vulnerables**. Segons estimacions pròpies de la Cambra de Barcelona, **l'impacte econòmic en transferències directes** (sense incloure l'estalvi de les exoneracions de les cotitzacions socials) suposaria uns **6.020 M€** per al conjunt de l'Estat si finalment la duració mitjana dels ERTO és de 2 mesos³.

Amb l'objectiu de facilitar la feina a les institucions de caràcter social i als mitjans de comunicació, des de la Cambra de Barcelona reclamem una **millor coordinació entre les administracions per tal que facin públiques de forma periòdica les estadístiques** de les mesures més rellevants. Per exemple, en el cas dels ERTO és imprescindible conèixer amb precisió el volum d'expedients rebuts i els resolts favorablement, el nombre de beneficiaris i el cost total que suposa per a l'administració central. Això permetria avaluar correctament l'efectivitat d'aquesta mesura com a política compensatòria de les rendes perdudes a causa de la crisi sanitària.

- **Prestació extraordinària per als autònoms**

Una de les mesures més importants que s'ha anunciat per part de l'Estat ha estat la **prestació extraordinària per als autònoms per cessament d'activitat**. Cal destacar que **aquesta política s'ha implementat de forma eficaç**, atès que **919.173 autònoms** (97,3% de les sol·licituds es va aprovar de forma satisfactòria) a tot l'Estat van cobrar aquesta prestació el passat 17 d'abril. Segons el Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, aquesta mesura ha suposat un ingrés per als autònoms de **670,9 M€**. **A Catalunya, 129.308 autònoms s'han beneficiat d'aquesta política**.

Pel que fa a la **Generalitat**, la mesura més rellevant que s'ha aprovat dins de l'àmbit d'impuls fiscal és **l'ajut a autònoms de fins a 2.000 euros**. El passat 23 d'abril es va fer pública la primera resolució d'atorgament de les prestacions, amb un total de 2.769 beneficiaris. L'import total d'aquesta mesura és de **7,5 M€** i, segons els càlculs de la Generalitat, s'espera adjudicar aquesta prestació a un total de 4.500 autònoms.

- **Préstecs avalats per l'ICO**

Poc més de trenta dies després de la publicació en el BOE, **les entitats financeres han concedit 24.452 milions d'euros en 186.006 operacions⁴ avalats per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), segons dades del Ministeri d'Assumptes Econòmics, alhora, però, que entitats bancàries, gestories i sol·licitants denuncien un ventall de problemàtiques**. El 17 de març el govern d'Espanya va aprovar una línia de crèdit d'aval públics per valor de 100.000 M€ per tal de donar liquidat a les empreses enfront del tancament forçós i la dràstica reducció d'activitat arrel de l'estat d'alarma. La posada en marxa d'aquests avals es va planificar de manera progressiva en tres trams. El 24 de març es va aprovar el primer tram d'aval per valor de 20.000 M€, els quals estaven repartits a parts iguals entre grans empreses, d'una banda, i pimes i autònoms, de l'altra. En aquesta primera fase, l'import de les sol·licituds per part de pimes i autònoms va superar en els primers dies els 10.000 M€ reservats per al col·lectiu. Per aquest motiu, el 10 d'abril es va aprovar el segon tram d'aval per valor de 20.000 M€ destinat només per a pimes i autònoms (per tant, fins al moment s'han habilitat 40.000 M€ dels 100.000 M€ aprovats).

³ S'ha obtingut aquest resultat suposant que els beneficiaris de les prestacions per ERTO són 3,5 milions, la prestació mitjana és de 860 euros i la duració mitjana dels ERTO és de 2 mesos. La xifra d'afectats per ERTO podria elevar-se en les properes setmanes, a causa de l'extensió de l'estat d'alarma fins al 9 de maig i arrel de les mesures anunciades el 22 d'abril que amplien els ERTO per força major als treballadors amb contractes fixes discontinus i als treballadors en sectors essencials.

⁴ Dada a dia 28 d'abril.

Tot i que des del Ministeri admeten que la tramitació és lenta per la complexitat del procés, d'una banda els bancs van notificar els primers dies l'allau de sol·licituds des de l'aprovació de la mesura –el que feia preveure un possible coll d'ampolla–, alhora que demanen que l'Estat avaluï el 80% dels préstecs per a totes les línies de crèdits⁵ i manifesten que no estant alliberant més recursos perquè no han estat validats per l'ICO. D'altra banda, gestories i empreses denuncien que es demanen avals per al 20% que no cobreix l'Estat i que el tipus d'interès ha passat de l'1,5% a la primera fase al voltant del 4% actualment a la majoria de casos. L'establiment del tipus d'interès és decisió de l'entitat bancària segons les seves pròpies condicions, però sempre s'hauria d'atendre a l'emergència de la situació i no pot ser superior al tipus que s'estava oferint fins al moment⁶. Finalment, la manca d'agilitat en la tramitació dels préstecs fa que empreses amb una facturació superior als 600.000 € (no incloses en la moratòria per autoliquidar tributs) no puguin disposar d'aquests recursos pel venciment de terminis amb Hisenda.

Per a Catalunya, la Generalitat va aprovar el 12 de març una línia de finançament per valor de 1.000 M€ formalitzada a través de l'Institut Català de Finances (ICF) i Avalis de Catalunya (700 M€ i 300 M€, respectivament) per cobrir les necessitats de liquiditat arrel de la COVID-19 i garantir el manteniment dels llocs de treball. **En el seu moment la Generalitat va estimar que unes 4.000 empreses podrien sol·licitar aquest ajust, tanmateix a data d'avui l'administració no ha difós informació sobre quin és l'estat actual d'execució i quantes empreses i autònoms se n'estan beneficiant i sota quines condicions. Aquest fet que dificulta, com en el cas dels ERTO, fer-ne el seguiment i valorar-ne l'efectivitat.**

Manca d'informació sobre l'execució de les mesures

Des de la Cambra de Barcelona també volem destacar **la manca d'informació per part de totes les administracions públiques en la difusió del grau d'efectivitat de les mesures econòmiques aplicades fins al moment**. En el context actual, esdevé clau disposar d'informació tant quantitativa com qualitativa contrastada de quina és l'afectació i l'impacte real de les polítiques públiques que s'estan executant des dels diferents nivells administratius per tal de poder reaccionar i corregir-les amb agilitat i efectivitat en cas que sigui necessari. En aquest sentit, del total de mesures recollides per la Cambra en matèria d'impuls fiscal, ajornament de pagaments i impostos, i de crèdits amb avals públics per a empreses, autònoms i famílies –50 mesures en total–, només hi ha informació parcial per a un nombre molt reduït de polítiques (afectats per ERTO, autònoms que han rebut la prestació extraordinària, així com l'import i nombre de crèdits amb avals públics concedits). Respecte al total de mesures aprovades, **tant sols hi ha informació disponible qualitativa en el 39% de les mesures que no són d'aplicació immediata**. Aquest fet dificulta molt dur a terme una monitorització rigorosa de les polítiques anunciades per les diferents administracions públiques, fet que impedeix analitzar si les mesures aprovades fins a l'actualitat seran suficients per contrarestar la caiguda de l'activitat econòmica durant el 2020.

⁵ En el cas d'autònoms i pimes l'aval garantirà el 80% del principal de les noves operacions de finançament i de les renovacions. Per a la resta d'empreses, que no tinguin la consideració de pime, l'aval cobrirà el 70% en el cas de noves operacions de préstec i el 60% per a renovacions.

⁶ Segons l'ICO, l'entitat financera té l'obligació de garantir que els costos de les noves operacions i renovacions que es beneficiïn d'aquests avals es mantindran en línia amb els costos carregats abans de l'inici de la crisi de la COVID-19.

Descripció de la taula

El document que presenta la Cambra de Barcelona recull i fa un seguiment de l'impacte i com s'estan aplicant les principals mesures que han aprovat l'Estat i la Generalitat des de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma (la taula recull un total de 50 mesures). Un primer nivell divideix les mesures segons el tipus o naturalesa de l'ajut: **impuls fiscal, ajornament d'impostos i pagaments, i crèdits amb avals públics**. Un segon nivell, les classifica segons a qui van adreçades: **empreses, autònoms, treballadors i famílies**. Finalment, un tercer nivell identifica si l'administració pública impulsora és el **l'Estat o la Generalitat**.

Per a les 50 mesures recollides, s'ha identificat com a primer element quin havia **estat l'import total anunciat** que mobilitzaria la mesura, informació que **no s'ha pogut identificar en 13 dels 50 casos** (el 26% del total). Per tal de corroborar que efectivament la despesa o recursos previstos inicialment s'estan mobilitzant correctament, s'ha buscat **l'import materialitzat des de l'anunci** (dada que només s'ha trobat a fonts oficials en 2 de les 46 mesures⁷ i, si se sumen les estimacions pròpies en base a informació oficial parcial, només hi ha dades per a una quarta part dels casos).

A banda de les dades quantitatives, la tercera columna recull les **dificultats amb les que es troben els sol·licitants de les mesures a l'hora de completar el procés** –com ara saber si compleixen els requisits, conèixer els documents o condicions que es requereixen per iniciar els tràmits, quant s'allarga el període d'aprovació, i quant temps transcorre des de l'aprovació de la mesura fins que es fa efectiva. Pel que fa a aquest tipus d'informació de caràcter qualitatiu, la informació només està disponible per a 14 de les 36 mesures (39%) que no són d'aplicació immediata (s'entén per aplicació immediata aquelles polítiques que no requereixen de tràmit o sols requereixen d'un comunicat d'adhesió, com per exemple l'ajornament de l'impost d'estades turístiques o begudes ensucrades aprovades per la Generalitat). A continuació, s'ha afegit una columna addicional per a comentaris vinculats als períodes de presentació de les sol·licituds o altra informació rellevant. En darrer lloc, s'especifiquen les fonts que s'han utilitzat. Com s'observa, en la majoria de casos per als quals s'han trobat dades, aquestes provenen dels mitjans de comunicació, el que posa de manifest la **falta d'informació i comunicació per part de les administracions públiques**.

⁷ Es comptabilitzen només aquelles mesures aprovades abans del Real Decret Llei del 22 d'abril (46 de les 50 mesures que figuren a la taula), atès que ha transcorregut prou temps per fer-ne una avaluació sobre la seva efectivitat.